

Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

27 april 2006 / rapportnummer 1323-125

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad Meppel
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

uw kenmerk
2006-2238

uw brief
8 februari 2006

ons kenmerk
1323-124/Do/wt

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Woning-
bouwlocatie Nieuwveense Landen
(Meppel)

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
27 april 2006

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) en over de Strategische Milieubeoordeling (SMB) ten behoeve van de besluitvorming over Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel).

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie concludeert in dit advies dat een aanvulling op het MER nodig is. **Zij wijst u nadrukkelijk op het feit dat de informatie voor het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 in de stukken ontbreekt en dat dit een ernstig risico zou kunnen opleveren voor realisatie van het voornemen.** De Commissie geeft in dit advies aanbevelingen hoe alsnog hieraan invulling te geven.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen
(Meppel)

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel),

uitgebracht aan de Gemeente Meppel door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel),

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 27 april 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN DE SMB.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel dat een aanvulling nodig is.....	2
2.2.1 Onderbouwing voornemen.....	2
2.2.2 Afwegingskader Natuurbeschermingswet	3
2.2.3 Alternatievenontwikkeling	6
2.3 Overige opmerkingen en aanbevelingen.....	7

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 februari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 28 d.d. 8 februari 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Meppel ontwikkelt een plan voor de bouw van 5300 woningen op ongeveer 660 hectare, met bijbehorende ontsluitingswegen, sportvoorzieningen, wijkvoorzieningen, detailhandel op wijkniveau e.d. De totale omvang van het plangebied, gelegen tussen Meppel en Nijeveen, bedraagt inclusief water ruim 700 hectare.

Bij brief van 8 februari 2006¹ heeft de gemeente Meppel de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER), alsmede over de Strategische Milieubeoordeling (SMB) die is opgesteld. Het MER en de SMB zijn vanaf 14 februari 2006 ter inzage gelegd met de kennisgeving in Staatscourant nr. 28 d.d. 8 februari 2006².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Op grond van de Wet milieubeheer toetst de Commissie het MER:

- aan de richtlijnen, zoals vastgesteld op 3 april 2003;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

Naast het MER en de SMB heeft de Commissie kennis genomen van de volgende documenten:

- *VPL-studie Nieuuweense Landen* (Goudappel Coffeng, 3 augustus 2004);
- *Hydrologisch onderzoek Nieuuweense Landen te Meppel* (Tauw, 30 november 2004);
- *Geluid in Nieuuweense Landen* (Goudappel Coffeng, 16 december 2005);
- *Ecologische beoordeling Masterplan Nieuuweense Landen* (Altenburg & Wymenga, rapportnummer 445, november 2005);
- *ontwerp-Bestemmingsplan Nieuuweense Landen* (gemeente Meppel/Royal-Haskoning, 26 januari 2006).

Via de gemeente Meppel heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties⁴.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER en van de SMB in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het landinrichtingsplan. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dit dan in haar toetsingsadvies aangeven. Daarbij overweegt zij eerst of binnen afzienbare

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Bijlage 4 geeft een lijst van de binnengekomen reacties op het MER, op de SMB en op het ontwerp-Bestemmingsplan.

termijn een aanvulling op het MER beschikbaar kan komen, die nog kan voorzien in de essentiële informatie en die bij de toetsing betrokken kan worden. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

2. OORDEEL OVER HET MER EN DE SMB

2.1 Algemeen

Het MER bevat helder kaartmateriaal en illustraties. Met name hoofdstuk 7 van het MER geeft duidelijk aan welke keuzen op grond van de MER-informatie nog te maken zijn en wat de consequenties ervan zijn. De SMB is functioneel in procedurele zin, maar is moeilijk zelfstandig leesbaar. De gemeente had volgens de Commissie kunnen volstaan met een formulering dat het MER tevens de informatie bevat die benodigd is voor de SMB-procedure. De Commissie heeft waardering voor de hoge landschappelijke ambities die het woningbouwplan uitstraalt, hetgeen tot uitdrukking is gekomen in het ontwerp-Bestemmingsplan.

De Commissie signaleert bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen echter **drie tekortkomingen die essentieel zijn voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming**. Het betreft het ontbreken van:

1. de onderbouwing van de noodzaak voor het voornemen;
2. informatie over de gevolgen op Natura2000-gebied De Wieden en het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet;
3. de alternatievenontwikkeling, vanwege natuur en/of milieu.

De Commissie heeft in overleg met de gemeente Meppel ingeschat of op afzienbare termijn zou kunnen worden voorzien in deze tekortkomingen door een aanvulling op het MER op te stellen en deze in de lopende toetsing te betrekken. Dit is niet het geval, vanwege de fundamentele en ingrijpende aard van de tekortkomingen.

■ Daarom adviseert de Commissie om een **aanvulling op het MER** op te stellen die alsnog in deze informatie voorziet, voordat verdere besluiten worden genomen.

Voor de te volgen procedure bij aanvullingen wijst de Commissie op het *Richt-snoer voor aanvullingen Milieueffectrapporten* (Ministerie VROM, 1994).

2.2 Toelichting op het oordeel dat een aanvulling nodig is

2.2.1 Onderbouwing voornemen

De onderbouwing van de noodzaak om 5300 woningen te bouwen is zeer summier: het MER volstaat met een letterlijke verwijzing naar het tweede *Provinciale Omgevingsplan* (POPII). Het project kent een lange looptijd en in-

zichten over demografische ontwikkelingen zijn aan wijzigingen onderhevig, bijvoorbeeld de stabiliserende bevolkingsomvang.

- De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de onderbouwing uit het POPII op te nemen. Geef ook het in de richtlijnen gevraagde inzicht in de verwachte demografische ontwikkeling, de ontwikkeling op de woningmarkt, de positie ten opzichte van bevolkingscentra in het westen van Nederland en de woonvraag door de ontwikkeling van werkgelegenheid.

2.2.2 Afwegingskader Natuurbeschermingswet

Ingegeven door wetgeving en jurisprudentie, is in de besluitvormingspraktijk het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 een bepalende factor geworden voor projecten die van invloed kunnen zijn op beschermde natuur in het Natura2000-netwerk. Kenmerkend aan dit afwegingskader is dat de overgelegde informatie voldoende gedetailleerd, volledig en actueel moet zijn om de vergunningverlener (i.c. de provincie Overijssel voor Natura 2000-gebied De Wieden) in staat te stellen om te beoordelen of het initiatief van invloed kan zijn op de instandhoudingsdoelen. Wil een project doorgang kunnen vinden, dan is het eerst belangrijk om uitsluitel te krijgen omtrent mogelijke significante gevolgen. Het gaat met name om het begrip 'zekerheid'⁵. Een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moet uitsluitel geven. Hierin moet worden vastgesteld of het plan gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone; hiervoor zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. SMB en passende beoordeling zijn juridisch aan elkaar gekoppeld. In de praktijk is de lijn ontwikkeld dat MER en SMB de informatie geven om een passende beoordeling te kunnen maken. Om die redenen besteedt de Commissie in dit advies hier nadrukkelijk aandacht aan.

- In het MER en in de SMB is niet bepaald of sprake kan zijn van significante gevolgen. In het ontwerp-Bestemmingsplan (blz. 45) staat dat er vermoedelijk geen sprake zal zijn van significante effecten en dat dit nog wordt onderzocht. De Commissie constateert dat de informatie voor de passende beoordeling ontbreekt in de overgelegde documenten.

Dit betekent dat:

1. alsnog een passende beoordeling gemaakt zal moeten worden, om uitsluitel te verkrijgen omtrent mogelijke gevolgen voor het Natura2000-gebied;
2. indien significante gevolgen zullen optreden of niet zijn uit te sluiten, dan dient onderzocht te worden of mitigatie mogelijk is van het plan, zodat zeker geen significante gevolgen zullen optreden;
3. als dat geen soelaas biedt, dan zijn vervolgstappen van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde (ADC-criteria), namelijk:
  - o bepalen of er reële Alternatieven zijn (het kan ook gaan om een andere locatie);
  - o bepalen of er Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn;

---

⁵ Het Europese Hof van Justitie hanteert in dit kader bij de beantwoording van de prejudiciële vragen inzake de mechanische kokkelvisserij het volgende: "De bevoegde nationale autoriteiten geven op basis van de passende beoordeling van de gevolgen van de mechanische kokkelvisserij voor het betrokken gebied, in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen daarvan, slechts toestemming voor deze activiteit wanneer zij de zekerheid hebben verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. Dit is het geval wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen zijn." (arrest van 7 september 2004 in de zaak C-127/02). Zie ook de inspraakreactie van Kienhuis Hoving advocaten namens MEGA Projecten BV (bijlage 4: nr. 3) die hierop doelt.

- als het plan toch doorgang vindt, dan dient vooraf Compensatie van natuur gerealiseerd te zijn.

- De Commissie concludeert dat het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet ernstige consequenties zou kunnen hebben voor de verdere voortgang van het project en dat deze afweging nog niet heeft plaatsgehad, mede doordat de noodzakelijke informatie ervoor nog niet beschikbaar is.
- De Commissie adviseert om in een aanvulling op MER/SMB alsnog de benodigde informatie te geven voor de passende beoordeling. Indien significante gevolgen niet met zekerheid uitgesloten kunnen worden, dan zijn de vervolgstappen van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde. De Commissie beveelt aan om hierover overleg te hebben met de provincie Overijssel en met het ministerie van LNV.

Op grond van de onvolledige informatie die de Commissie nu heeft gekregen van de gemeente en op grond van informatie van het ministerie van LNV⁶, staat hieronder een eerste indicatie hoe verschillende aspecten in de passende beoordeling uit te werken.

Hydrologie en habitattypen

Er is onduidelijkheid over de mogelijk optredende hydrologische effecten van aanleg van de woonwijk op De Wieden. Tussen het MER (2 september 2004) en ontwerp-Bestemmingsplan (26 januari 2006) is nieuw hydrologisch onderzoek beschikbaar gekomen⁷. De Commissie mist een overzicht van de belangrijkste conclusies uit het hydrologisch onderzoek en de argumenten voor de uiteindelijk gemaakte keuzes. Cruciaal daarbij is dat duidelijk wordt welke gevolgen uitvoering van het plan (kwantitatief en kwalitatief) heeft op De Wieden. Daarbij spelen – naar de Commissie nu kan inschatten op grond van de haar ter beschikking gestelde informatie – de volgende punten:

- De mogelijke gevolgen die optreden in de aanlegfase. Het is denkbaar dat tijdens de aanlegfase tijdelijk extra hydrologische maatregelen als bronnering nodig zijn die effecten naar de omgeving en De Wieden kunnen hebben, of dat vervuilende activiteiten plaatsvinden waardoor de waterkwaliteit tijdelijk verslechtert.
- Als de recreatieplas in open verbinding staat met het water in de wijk en dan dus een vast peil heeft, kan deze grote invloed hebben op de kwel en wegzijging naar en vanuit het watervoerende pakket (Tauw, 2004). Het hydrologisch Tauw-rapport vermeldt niet of dit effect zou kunnen hebben op De Wieden, maar uit de figuren 12 en 14 in bijlage 3 moet waarschijnlijk de conclusie zijn dat er geen effecten zijn westelijk van het plangebied. Daar blijven de huidige oppervlaktewaterpeilen gehandhaafd waardoor eventuele effecten snel worden uitgedempt. In de tekst wordt deze conclusie echter niet expliciet vermeld. Uit het ontwerp-Bestemmingsplan blijkt overigens dat later is besloten de plas niet in open verbinding te laten staan met het water in de wijk. Ook is gekozen voor hogere peilen en een kleinere drooglegging (0,80 m). Ook over deze hydrologische veranderingen ten opzichte van de oorspronkelijke opzet en mogelijk andere effecten ervan op De Wieden zijn geen expliciete conclusies getrokken.
- Voor het bevaarbaar maken van de watergangen zijn berekeningen gemaakt van de effecten van het doorgraven van de deklaag (zonder doorgraven: weerstand 150 dagen; worst case: weerstand 1 dag). De kaartjes in bijlage 2 van het hydrologisch Tauw-rapport geven de indruk dat de effec-

⁶ Te vinden op www.minlnv.nl/natuurwetgeving.nl, met name het Natura2000-doelendocument is geraadpleegd.

⁷ Het betreft: *Hydrologisch Onderzoek Nieuwveense Landen te Meppel* (Tauw, 30 november 2004; de Commissie heeft dit rapport ontvangen) en *Waterhuishoudingsplan Nieuwveense landen, verkenning* (Grontmij, 21 september 2005; dit rapport heeft de Commissie niet ontvangen).

ten beperkt blijven tot het plangebied. De Commissie merkt echter op dat de berekening nog niet is gemaakt voor de uiteindelijk gekozen situatie. Overigens is het de vraag of deze effecten voldoende in beeld komen met een stationair model met gemiddelden over het gehele jaar en weinig ruimtelijke detaillering (500x500 meter grid).

- Er ontbreekt een beschouwing over de wijzigingen in de afvoer van oppervlaktewater (en de waterkwaliteit) en de gevolgen die dat kan hebben voor De Wieden.

Bovenstaande hydrologische informatie moet alsnog worden gegeven, en deze moet vervolgens getoetst worden aan de kernopgaven voor het Natura 2000-gebied De Wieden⁸. De algemene doelen gaan onder andere uit van behoud en herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving, waaronder de complexe natte ecosystemen⁹. Geef inzicht of het voornemen dit algemene behoud- en hersteldoel (inclusief ecologische verbindingen) bemoeilijkt. Ga daarbij expliciet in op de effecten op de relevante habitattypen.

Soorten

Uit het rapport *Ecologische beoordeling Masterplan Nieuwveense Landen* (Altenburg & Wymenga, rapportnummer 445, november 2005) blijkt dat niet kan worden uitgesloten dat significante gevolgen kunnen optreden, omdat het plangebied zeker 5% van het foerageergebied van de Kolgans omvat, één van de kwalificerende soorten voor Natura2000-gebied De Wieden. De Commissie wil hieraan voor de Kolgans het volgende toevoegen:

- Het veronderstelde effect op Kolganzen geldt niet alleen voor de voorgestelde woningbouw en andere stedelijke ontwikkelingen (infrastructuur, sportvelden, stedelijk groen, recreatie bij de plas), maar ook voor de natuurzone. Dit laatste omdat deze natuurontwikkeling – inclusief het medegebruik ervan voor uitloop uit het woongebied – het foerageerhabitat van de Kolgans kan aantasten.
- Als 5% van het foerageergebied van de Kolganzen wordt aangetast, behoeft de afname niet 5% van het aantal vogels te bedragen. Het kan meer of minder zijn omdat ganzen niet egaal verspreid voorkomen, maar eerder geclusterd over het gebied. Als het precieze verspreidingspatroon niet bekend is dan moet de worst-case benadering worden gevolgd, ofwel er kan een veel groter deel van de populatie in het beïnvloedingsgebied zitten. Normaal gesproken wordt de draagkracht van het gebied bepaald door één of meerdere slaapplekken en de oppervlakte en kwaliteit van foerageergebieden (graslanden, akkers met oogstresten) in een cirkel van circa vijf kilometer rond de slaapplekken. Als dit correct in kaart gebracht is, dan is het simpel om te bepalen of er significante gevolgen aan de orde zijn. De Kolgans is de laatste jaren toegenomen, dus het volstaat om te kijken naar de aantallen die een rol hebben gespeeld bij de aanwijzing van De Wieden.

Behalve de Kolgans zijn voor De Wieden ook instandhoudingsdoelen vastgesteld voor Taigarietgans en Kleine Rietgans, welke zich tussen de Kolganzen kunnen bevinden. Het is van belang om ook de mogelijke gevolgen voor deze soorten te beschrijven. Dat geldt ook voor Smienten, waarvan er in de regio

---

⁸ Deze zijn: herstel van een evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit, hydromorfologie), streven naar alle successiestadia van laagveenverlanding (overgangs- en trilvenen e.d.), herstel van een grote oppervlakte overjarig riet door herstel van natuurlijke peildynamiek en herstel van inundatie, behoud en nieuwvorming van vochtige blauwgraslanden.

⁹ De complexiteit van de natte milieus blijkt vooral uit de habitattypen (verkorte naamgeving en niet volledig): *Kranswierwateren* (H3140: behoud afhankelijk van maatregelen ter verbetering van het waterregiem en de waterkwaliteit), *Meren met krabbescheer en fonteinkruiden* (H3150), *Overgangs- en trilvenen* (Wieden en Weerribben zijn de topgebieden in Nederland; trilvenen zijn gebonden aan zeer specifieke gradiëntsituaties). Zelfs kleine hydrologische effecten (tijdelijke of permanente verandering in kwel, waterkwaliteit, waterregiem) kunnen mogelijk via externe werking resulteren in significante gevolgen.

gemiddeld zo'n 45.000 overwinteren, en die 's nachts op graslanden in de omgeving foerageren.

Nog belangrijker dan de ganzen zijn de Purperreigers, waarvan ongeveer 50 paar in De Wieden broeden (10% van de landelijke populatie). In het Natura2000-doelendocument staat *"behalve waterrietmoeras is ook voldoende foerageergebied in de omgeving noodzakelijk"*. De Purperreiger foerageert op kleine vissen in sloten, waaronder grote en kleine modderkruipers¹⁰. Als deze soorten in het plangebied voorkomen, dan is een voedselrelatie met de Purperreiger aannemelijk. Ook bij Roerdomp (20 paar, één van de twee landelijke sleutelpopulaties), Bruine Kiekendief (20 paar) en Zwarte Stern (180 paar, 13% van de landelijke populatie) kan mogelijk sprake zijn van externe werking.

Recreatiedruk

Er is in het MER geen informatie gegeven over een mogelijke toename van de recreatiedruk op De Wieden en de eventuele gevolgen ervan voor dit Natura2000-gebied¹¹. Dit dient alsnog gegeven te worden.

Cumulatie

Bij de afweging in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 dient expliciet rekening gehouden te worden met andere plannen en activiteiten, waarvan de effecten kunnen cumuleren met die van een nieuwe activiteit¹². Daarbij moeten menselijke activiteiten die zijn toegevoegd sinds het moment van aanwijzing van het Natura2000-gebied worden betrokken.

2.2.3

Alternatievenontwikkeling

Alternatieven vanwege natuurbescherming

In paragraaf 2.2.2 van dit advies is geconcludeerd dat mogelijk alternatieven aan de orde kunnen zijn, als gevolg van het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het kan daarbij overigens ook gaan om locatiealternatieven of om een beperktere opzet van het project. Deze alternatieven dienen dan alsnog ontwikkeld en integraal beoordeeld te worden.

Milieu-alternatieven

Zelfs als vanwege natuurbescherming geen alternatieven aan de orde blijken te komen, is het huidige MER ook vanuit andere optieken te beperkt over mogelijke alternatieven. Hierdoor is volgens de Commissie mogelijk een kans gemist om het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) inhoud te geven:

1. **Vanuit de stedenbouwkundige opzet:** In het MER zijn, uitgaande van één gekozen model, vier mogelijke ontwikkelingsfasen uitgewerkt tot meest milieuvriendelijke alternatieven per fase. De Commissie meent dat door deze beperkte invalshoek in het MER een kans is gemist om tot een evenwichti-

---

¹⁰ Purperreigers broeden in Nederland in laagveenmoerassen, maar foerageren voor een groot deel op vis langs poldersloten in agrarisch gebied, tot op 10 kilometer afstand van de kolonie. Ze zoeken uitsluitend overdag naar voedsel, meestal in hun eigen voedselterritorium. De foerageerdichtheid kan in goede gebieden oplopen tot 3-5 reigers per 100 hectare. Ze zijn zeer gevoelig voor verstoring. Purperreigers die langs sloten voedsel zoeken verdwijnen zodra ze gestoord worden door autoverkeer, wandelaars, fietsers of kanovaarders; de verstoringafstand wordt geschat op 200 meter. Het optimale foerageergebied bevindt zich derhalve op enige afstand van deze menselijke verstoringbronnen (bron: *Voedselgebieden van de Purperreiger in Nederland*, Bureau Waardenburg, 2001).

¹¹ Zie ook de inspraakreactie van Natuurmonumenten (bijlage 4: nr. 19), die hierop wijst.

¹² Zie bijvoorbeeld de inspraakreactie van Natuurmonumenten (bijlage 4: nr. 19), die in relatie tot Nieuwweense Landen wijst op plannen voor verblijfsrecreatie, natuurontwikkeling en windmolenparken.

ge afweging over de opzet en diversificatie van de wijk te komen. Verder mist de Commissie inzicht in mogelijkheden om te variëren in woningdichtheid. Dit is milieurelevant in verband met de mogelijkheden voor openbaar vervoer (in combinatie met eventuele autoluwe wijkdelen) en de mogelijkheden om meer ruimte in te richten voor natuur en/of recreatie. Daarnaast is diversificatie van belang om ook aan toekomstige (woning)behoeften te kunnen voldoen¹³, dus voor de toekomstvastheid van de wijk. Het voorliggende plan zal volgens de Commissie leiden tot een uniforme bevolkingsopbouw van de wijk. Voor bijvoorbeeld de planning van scholen kan dat onpraktisch zijn. De hele wijk zal over een jaar of dertig vergrijzen. Een meer diverse opbouw is duurzamer dan een uniforme opzet.

2. Vanuit milieuthema's: Opvallend is dat het MER uitsluitend ingaat op ruimtelijke aspecten: planologie, verkeer, water, bodem, ecologie en landschap. De Commissie mist milieuthema's als duurzaam waterbeheer, duurzame energie of gebruik van duurzame, milieuvriendelijke materialen, resulterend in een afweging tussen de verschillende mogelijke modellen van de wijk op basis van milieuargumenten. Dit is bij uitstek informatie die in het MER gepresenteerd had kunnen worden. Er is ook mee duidelijk te maken welke ambities het plan nastreeft¹⁴. Voor energie beveelt de Commissie aan alternatieve mogelijkheden voor duurzame energievoorzieningen te onderzoeken, die passen bij een dergelijke woonwijk (bijvoorbeeld warmte-koude opslag). In het ontwerp-Bestemmingsplan staat dat de gemeente Meppel het convenant Duurzaam Bouwen Drenthe heeft ondertekend en dat zij zich daaraan conformeert, maar dit wordt niet geconcretiseerd¹⁵.

- De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER alsnog alternatieven uit te werken vanuit de uitgangspunten van diversificatie en gevarieerde woningdichtheid en vanuit milieuthema's als duurzame energie, duurzaam waterbeheer en duurzaam bouwen. Doelen zijn: inzicht geven in de ambities en een definitief beeld verkrijgen van het MMA.

2.3 Overige opmerkingen en aanbevelingen

Nu de Commissie aanbeveelt om een aanvulling op het MER te maken, is er mogelijk ook gelegenheid om onderstaande punten daarin te verwerken.

Milieuzonering bedrijven

Het is goed dat het MER de milieuruimte van bedrijven in kaart brengt, omdat hiermee mogelijke knelpunten op de agenda zijn gekomen. Door echter de huidige contouren als vaststaand gegeven te beschouwen worden inrichtingsmogelijkheden van het gebied beperkt en vormen de bedrijven een barrière in het toekomstige stedelijke gebied. Er is geen zicht geboden op mogelijkheden om tot verkleining van de milieucontouren te komen. Dit zou juist van belang kunnen zijn voor de aansluiting van de nieuwe wijk op het centrum

---

¹³ Denk bijvoorbeeld aan inspelen op eventuele toekomstige functie- of behoefteveranderingen: scholen omzetten in woningen, levensbestendige woningen, e.d.

¹⁴ Dit is overigens temeer een gemis, omdat de Commissie vanuit het ontwerp-Bestemmingsplan de indruk heeft dat die ambities er wel degelijk zijn. Vermoed wordt dat dit zo logisch is vanuit de projectorganisatie, dat men 'vergeten' is dit te belichten.

¹⁵ Overigens is actuele informatie te vinden op de website www.dubo-centrum.nl.

van Meppel. Overigens heeft de Commissie begrepen dat er nog sprake is van uitgifte van ruimte voor nieuwe bedrijven.

De Commissie zou graag een scenario zien met (gedeeltelijke) uitplaatsing in combinatie met toepassing van de Stad & Milieu-wetgeving, alsmede een beschouwing van het lange-termijn perspectief met mogelijk gunstiger milieu-consequenties van milieuvriendelijker productie of zelfs een transformatie van de bedrijventerreinen langs het kanaal. Gezien de looptijd van het plan (circa 30 jaar) is dit geen onmogelijke ontwikkeling.

Natuurzone

Eén van de ambities in het MER is de natuurzone die voorafgaand aan de latere fasen van het plan al gerealiseerd wordt. De Commissie merkt op dat:

- onduidelijk is waarop deze zone aan de noordzijde aansluit¹⁶;
- het recreatief medegebruik dat het ecologisch functioneren kan verminderen. Dit gebruik is eraan toegevoegd ná totstandkoming van het MER.

Recreatieve voorzieningen

Het MER geeft onvoldoende inzicht in type, hoeveelheid en locatie van reactievoorzieningen die ten behoeve van de woonwijk ontwikkeld zullen worden. In aanvulling op groene voorzieningen in de wijk zelf, die vooral betekenis hebben voor alledag ('hond uitlaten'), zal er behoefte zijn aan voorzieningen voor buitenactiviteiten in bijvoorbeeld het weekend (wandelen, fietsen, kanoën, vliegeren enzovoort). De Commissie heeft begrepen dat de natuurzone hierin een functie zal gaan vervullen, maar vraagt zich af of deze recreatieve functies niet strijdig zijn met de beoogde natuurfunctie en of het oppervlak daarvoor niet te beperkt is. Ook voor de zandwinplas vraagt de Commissie zich af wat de betekenis kan zijn als recreatievoorziening in de toekomst. En tenslotte vraagt zij zich af of er een recreatieve bufferzone tegen De Wieden zal worden ontwikkeld en of ook deze dan niet op gespannen voet staat met de natuurwaarden van De Wieden en omgeving.

Waterberging

Uit het ontwerp-Bestemmingsplan blijkt dat berekeningen zijn gemaakt over de benodigde waterberging in de wijk voor een bui van T=100, oftewel eens in de honderd jaar (Grontmij, 2005). De waterparagraaf concludeert dat het watersysteem aan landelijke normen voldoet. De Commissie heeft dit – wegens het ontbreken van informatie – niet kunnen verifiëren.

Bodemarchief

In het MER is informatie gegeven op basis van bureauonderzoek. De Commissie geeft in overweging om meer gegevens te verkrijgen middels veldonderzoek¹⁷.

---

¹⁶ Zie ook de inspraakreacties van Milieufederatie Drenthe en Natuurmonumenten (bijlage 4: nrs. 1 en 19), die hierop wijzen.

¹⁷ Zie ook de inspraakreactie van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (bijlage 4: nr. 2), die hiernaar vraagt.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies voor het milieueffectrapport
Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 februari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Postadres Postbus 501, 7940 AM Meppel Telefoon (0522) 850 500 Telefax (0522) 850 580 E-mail info@meppel.nl Internet www.meppel.nl	
Commissie voor de milieu-effectrapportage	
meppel	
ingekomen:	9 FEB 2006
nummer:	
dossier:	1323-76/m 81
kopie naar:	Uw brief van
Uw kenmerk:	
Ons kenmerk:	2006-2238

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
T.a.v. de heer F. Dotinga
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Behandeld door J. Vos

Telefoon (0522) 850 566 Bijlage(n) div Datum - 8 FEB 2006

Onderwerp MER woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel) en SMB Nieuwveense Landen

gemeente **meppel**

Geachte heer Dotinga,

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 7.20, lid 1 van de Wet milieubeheer (Wm) zenden wij u hierbij het MER-rapport "MER woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)" met de bijbehorende "SMB Nieuwveense landen" in zesvoud en het ontwerp-bestemmingsplan "Nieuwveense Landen" in enkelvoud.

Het van u ontvangen "Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Woningbouw tussen Meppel en Nijeveen" dateert van februari 2003 (dossier nummer 1323-61). De gemeenteraad van Meppel heeft d.d. 3 april 2003 besloten om het advies integraal over te nemen.

Het bestemmingsplan "Nieuwveense Landen" zal als ontwerp-bestemmingsplan met de "MER woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)" en het rapport "SMB Nieuwveense landen" in de periode van 14 februari 2006 tot en met 27 maart 2006 (zes weken) ter inzage worden gelegd.

Zodra de publicatie van de genoemde terinzagelegging heeft plaatsgevonden, zullen wij u kopieën van de desbetreffende advertenties doen toekomen. Tevens zullen wij u zo spoedig mogelijk informeren over de de bovengenoemde terinzageleggingstermijn binnengekomen zienswijzen.

Wij verzoeken u ons overeenkomstig artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer (Wm) binnen vijf weken na het einde van de hiervoor genoemde terinzageleggingstermijn uw advies over het MER-rapport en de bijbehorende SMB te doen toekomen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Meppel,
namens dezen,

J.J. Dannis,
Hoofd afdeling Ruimte, Economie & Ontwikkeling.

Telefoon (0522) 850 500 Telefax (0522) 850 580

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 28 d.d. 8 februari 2006

gemeente **meppel**

Ontwerp-bestemmingsplan Nieuwveense Landen, MER woningbouwlocatie Nieuwveense Landen, en SMB Nieuwveense Landen

Burgemeester en wethouders van Meppel leggen, gelet op artikel 23 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, met ingang van 14 februari 2006 t/m 27 maart 2006 voor een periode van zes weken het ontwerp-bestemmingsplan Nieuwveense Landen ter inzage.

Burgemeester en wethouders leggen tevens tegelijk met het ontwerp-bestemmingsplan het Milieu Effect Rapport (MER) woningbouwlocatie Nieuwveense Landen, en de Strategische Milieu Beoordeling (SMB) Nieuwveense Landen ter inzage.

Het ontwerp-bestemmingsplan maakt het mogelijk om een woonwijk te ontwikkelen van 5300 woningen met alle bijbehorende voorzieningen, een goede ontsluiting, waterhuishouding, en groenvoorzieningen. De woonwijk zal in fasen worden ontwikkeld in een periode van 25 jaar.

Het plangebied wordt globaal begrensd aan de noordzijde door de waterloop 'Waterleiding', aan de zuidzijde door de provinciale weg N375 (Bremerbergweg), aan de oostzijde door de snelweg A32, en aan de westzijde door de Nieuwedijk.

Gekoppeld aan de procedure voor het bestemmingsplan is de procedure voor een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het doel van deze milieueffectrapportage is om het milieubelang naast andere belangen een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. Om die reden is het Milieu Effect Rapport (MER) woningbouwlocatie Nieuwveense Landen opgesteld.

Naar aanleiding van de Europese Richtlijn 2001/42/EG en de bij het parlement in voorbereiding zijnde wijziging van de Wet milieubeheer (milieueffectrapportage plannen), was het noodzakelijk om een strategische milieubeoordeling te doen uitvoeren in verband met het bestemmingsplan Nieuwveense Landen. Om die reden is de Strategische Milieu Beoordeling (SMB) opgesteld.

Het ontwerp-bestemmingsplan, het MER-rapport, en het SMB-rapport liggen tijdens de bovengenoemde periode van terinzagelegging met bijbehorende stukken ter inzage in het informatiecentrum van het Stadskantoor van de gemeente Meppel aan de Grote Oever 34 te Meppel. De openingstijden daarvan zijn van maandag t/m vrijdag van 8.30 uur t/m 17.00 uur en tevens op vrijdag van 17.00 tot 20.00 uur.

Tijdens de bovengenoemde periode van terinzagelegging van 14 februari 2006 t/m 27 maart 2006 kunt u schriftelijk uw zienswijzen met betrekking tot het ontwerp-bestemmingsplan, het MER rapport, en het SMB rapport, kenbaar maken bij de gemeenteraad van Meppel, Postbus 501, 7940 AM Meppel.

Tevens kunnen gedurende deze termijn door een ieder mondeling gemotiveerde zienswijzen kenbaar worden gemaakt. Degenen die mondeling willen reageren kunnen dat doen door een afspraak te maken met de Afde-

ling Ruimte Economie en Ontwikkeling (via telefoon nummer 0522-850566, de heer J. Vos).

Een informatieavond met betrekking tot het bestemmingsplan, het MER-rapport, en het SMB-rapport, zal worden gehouden op maandag 27 februari 2006 in Restaurant Het Koetshuis, Steenwikerstraat 10, 7942 HP Meppel (aanvang 19.30 uur).

*Meppel, 8 februari 2006.
Burgemeester en wethouders voor-
noemd.*

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College B&W Meppel

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Meppel

Besluit: bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1

Activiteit: bouw van 5300 woningen met bijbehorende ontsluitingswegen, sportvoorzieningen, wijkvoorzieningen, detailhandel op wijkniveau e.d.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 11 december 2002

richtlijnenadvies uitgebracht: 13 februari 2003

richtlijnen vastgesteld: 3 april 2003

kennisgeving MER: 8 februari 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 27 april 2006

Bijzonderheden: Het project kent een zeer lange looptijd (tot 2030). De woningbouw zal gefaseerd plaatsvinden. Er is gestart met een m.e.r.-procedure, later is daar Strategische Milieubeoordeling aan toegevoegd.

De Commissie constateerde bij de toetsing van MER en SMB drie tekortkomingen die essentieel zijn voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Het betreft het ontbreken van:

1. de onderbouwing van de noodzaak voor het voornemen;
2. de gevolgen op Natura2000 (afwegingskader Natuurbeschermingswet);
3. de alternatievenontwikkeling, vanwege natuur en/of milieu.

De Commissie heeft in overleg met de gemeente Meppel ingeschat of op afzienbare termijn zou kunnen worden voorzien in deze tekortkomingen door een aanvulling op het MER op te stellen en deze in de lopende toetsing te betrekken. Dit is niet het geval, vanwege de fundamentele en ingrijpende aard van de tekortkomingen. Daarom adviseert de Commissie om een aanvulling op het MER op te stellen die alsnog in deze informatie voorziet, voordat verdere besluiten worden genomen.

De Commissie wijst de gemeente Meppel nadrukkelijk op het feit dat de informatie voor het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 in de stukken ontbreekt en dat dit een ernstig risico is voor realisatie van het voornemen. De Commissie geeft in haar toetsingsadvies aanbevelingen hoe alsnog hieraan invulling te geven.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. J. Hoeks (alleen toetsing)

ir. J. Termorshuizen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

drs. P.C. van Veen

ir. J.H.G. Verhagen (alleen richtlijnen)

ing. R.L. Vogel (alleen toetsing)

ir. H.A.P. Zinger

Secretaris van de werkgroep: ir. F.D. Dotinga

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en zienswijzen op het voorontwerp bestemmingsplan

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060327	Milieufederatie Drenthe	Assen	20060407
2.	20060323	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20060407
3.	20060327	Kienhuis Hoving advocaten, namens MEGA Projecten BV	Enschede	20060407
4.	20060324	ProRail	Zwolle	20060410
5.	20060326	Bewoners Dorpstraat	Nijeveen	20060410
6.	20060322	VAC Wonen Meppel	Meppel	20060410
7.	20060213	G. Schutte	Nijeveen	20060410
8.	20060326	K. Flinkert	Meppel	20060410
9.	20060316	Rijkswaterstaat Noord-Holland	Leeuwarden	20060410
10.	20060308	Marika Vreeker	Meppel	20060410
11.	20060308	Ministerie van Defensie	Zwolle	20060410
12.	20060314	NS Commerce	Utrecht	20060410
13.	20060207	J.A. Hoorn-Meints	Nijeveen	20060410
14.	20060216	Gemeente Staphorst	Staphorst	20060410
15.	20060217	Rendo Netwerken	Meppel	20060410
16.	-----	J.H. Brouwer	Nijeveen	20060410
17.	20060301	N.V. Nederlandse Gasunie	Deventer	20060410
18.	20060308	Vitens	Zwolle	20060410
19.	20060324	Natuurmonumenten	's-Graveland	20060410
20.	20060327	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.	Assen	20060410
21.	20060327	LTO Noord	Drachten	20060410

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Woningbouwlocatie Nieuwveense Landen (Meppel)**

De gemeente Meppel ontwikkelt een plan voor de bouw van 5300 woningen op ongeveer 660 hectare, met bijbehorende ontsluitingswegen, sportvoorzieningen, wijkvoorzieningen, detailhandel op wijkniveau e.d.

ISBN-10: 90-421-1813-X

ISBN-13: 978-90-421-1813-3